

L'INSTITUT DE SEGON ENSENYAMENT D'ALACANT

L'Arxiu Històric Provincial d'Alacant va rebre la transferència dels importants fons de l'Institut de Segon Ensenyament d'Alacant "Jorge Juan", al maig de 2015.

Durant el regnat d'Isabel II (1833-1868) es du a terme un gran projecte de modernització d'Espanya. Es crea el sistema educatiu espanyol i amb ell s'obren escoles, biblioteques i universitats. A l'agost de 1845, es funda, per Reial Decret, l'Institut Provincial d'Alacant, conegut actualment com a Institut d'Ensenyament Secundari Jorge Juan, des de la seua inauguració ha sigut una institució d'enorme importància en la vida educativa i cultural de la ciutat d'Alacant.

Gràcies, en gran part, a la recepció dels rics fons de l'Institut Jorge Juan, l'ADHPA ha realitzat l'exposició "L'educació d'aquells xiquets" entre els mesos de febrer a maig de 2016. Per a ella es va efectuar la recreació d'una aula d'escola de la primera meitat del segle XX. Entre els elements que es van utilitzar per a escenificar aquella etapa educativa: pupitres, pissarra, pissarrins, etc., es va instal·lar, en una de les parets de l'aula, un mapa enrotllable com els que solien decorar les escoles de llavors. El mapa amb el títol: "MAPA DELS POBLES D'EUROPA DE DR. ARTHUR HABERLANDT" va ser cedit per l'Institut d'Educació Secundària Jorge Juan d'Alacant.

MAPA DELS POBLES D'EUROPA

Es tracta d'un mapa d'Europa editat a principis del segle XX pel Dr. Arthur Haberlandt, antropòleg, etnòleg i folklorista que va estudiar i va treballar en la Universitat de Viena. Haberlandt va dirigir també el Museu d'Etnologia de Viena des de 1924 a 1945. El mapa divideix el territori europeu en diferents pobles per la llengua parlada en cada un d'ells. S'indica a més la densitat de població i les religions que van poblar el territori europeu en distints moments de la història.



Estat inicial



Recreació de l'aula

DESCRIPCIÓ

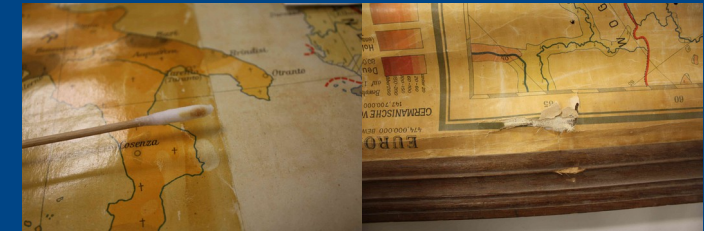
Mapa imprés en paper i emmarcat entre dos llistons de fusta col·locats en la vora superior i inferior.

Estructuralment està compost per dos làmines superposades l'una a l'altra en la part central. Pel fet que estaven concebuts per a ser molt manipulats enrotllant-se i desenrotllant-se constantment, aquesta classe de mapes s'entelaven per darrere per a aportar major consistència al paper. L'entelat consisteix en l'adhesió d'una tela amb algun tipus de càrrega. L'entelat també es compon de dos fragments de tela, que es corresponen quasi amb les dues parts del mapa.

En la zona impresa se li va aplicar, com era comú fer en el passat, una capa de goma-laca. Les vores laterals estan decorades amb dues tires de tela sobre el paper i la tela posterior.

ESTAT DE CONSERVACIÓ

S'observen dos tipus de deteriorament, d'una banda, a nivell estètic, la goma-laca ha oxidat molt cristal·litzant i tornant-se d'un to fosc i transformant els diferents colors del mapa. D'aquesta manera, en molts d'ells no s'aprecia la diferència de to.



Oxidació de la gomalaca

Zones deteriorades

A nivell físic, la zona superior es troba prou deteriorada. Fruit de les nombroses vegades que s'enrotllaria i desenrotllaria, és la que més ha patit. S'observen esgarrats i manques en el paper i la tela.



Zones deteriorades

Llistó trencat

En la zona superior la goma-laca es troba molt erosionada i a penes en queden restes. Per aquesta raó en aquesta part el paper hi ha més brutícia. En els laterals les cintes decoratives es troben despreses.

Respecte dels llistons, l'inferior es troba partit.

PROCÉS DE RESTAURACIÓ

La restauració se centra en la neteja i la reparació d'esgarrats i manques. Es comença separant el mapa dels llistons de fusta.



Desmuntatge

S'elimina la brutícia superficial amb goma vulcanitzada tant en l'anvers com en el revers del mapa. En la part impresa es continua amb la neteja de la goma laca oxidada.



Neteja

Es retira la tela en la part superior per estar molt deteriorada i es consoliden des del revers tots els esgarrats i manques. En l'anvers aquests últims es reintegren amb paper japonés i a nivell colorimètric amb aquarel·les.



Reparacions pel revers

Per estar el paper més debilitat en la part superior, abans de tornar a entelar es lamina amb paper japonés. La tela original, per no estar en bones condicions s'acaba substituint per una nova. D'acord amb la institució propietària del mapa es valora la possibilitat de tornar a envernissar el mapa, però es descarta finalment.



Laminado

Per a concloure i després d'encolar en la zona trencada el llistó inferior, aquests es tornen a col·locar en el seu lloc.



Estado final

Textos: María del Olmo Ibáñez, Susana González Martínez

Restauració: Susana González Martínez



AHPA



AHPA

